

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту:

Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

назва кафедри

професор Т.В. Сокольська

підпис, вчене звання, ініціали, прізвище

« 20 » червень 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Виконала: Глибовець Наталія Анатоліївна

прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Керівник: доцент Панасюк Вікторія Іллівна

вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Герасименко Ірина Олександрівна

вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Глибовець Наталія Анатоліївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023 р.

РЕФЕРАТ

Глибовець Наталія Анатоліївна «Особливості публічного управління сферою цивільного захисту в сучасних умовах»

В роботі досліджено теоретичні особливості і практичні рекомендації щодо напрямів публічного управління сферою цивільного захисту в Україні на якісно новій комплексній основі.

Виявлено проблематику виникнення надзвичайних ситуацій з точки зору причин та наслідків в Україні. Охарактеризовано надзвичайні ситуації та рівнями. Визначено результативність публічного управління у сфері цивільного захисту в Україні, в тому числі на регіональному та місцевому рівнях.

Визначено особливості формування і суперечності розвитку публічного управління у сфері цивільного захисту в Україні. Обґрунтовано концептуальні засади розвитку публічного управління у сфері цивільного захисту в Україні. Визначено напрями модернізації публічного управління у сфері цивільного захисту в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції України. Запропоновано шляхи удосконалення публічного управління сфери цивільного захисту в Україні, в тому числі на регіональному та місцевому рівнях.

Розроблено рекомендації щодо напрямів удосконалення публічного управління у сфері цивільного захисту в Україні можуть бути використані в практичній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, що сприятиме забезпеченню національної безпеки в сучасних умовах воєнного стану в країні та сталому безпековому післявоєнному розвитку України.

Кваліфікаційна робота магістра містить 98 сторінок, 2 таблиці, 6 рисунків, список використаних джерел із 64 найменувань.

Ключові слова: публічне управління, сфера цивільного захисту, надзвичайні ситуації, європейська та євроатлантична інтеграція.

ANNOTATION

Hlybovets Nataliya Anatoliivna "Peculiarities of public management in the field of civil protection in modern conditions"

The paper examines theoretical features and practical recommendations regarding the directions of public management of the sphere of civil defense in Ukraine on a qualitatively new, comprehensive basis.

The problem of the emergence of emergency situations from the point of view of causes and consequences in Ukraine has been revealed. Emergency situations and levels are characterized. The effectiveness of public administration in the field of civil defense in Ukraine, including at the regional and local levels, has been determined.

The peculiarities of the formation and contradictions of the development of public administration in the field of civil protection in Ukraine are determined. The conceptual foundations of the development of public administration in the field of civil protection in Ukraine are substantiated. The directions of modernization of public administration in the field of civil protection in the conditions of European and Euro-Atlantic integration of Ukraine are determined. Ways to improve the public administration of civil protection in Ukraine, including at the regional and local levels, are proposed.

Recommendations on ways to improve public administration in the field of civil defense in Ukraine have been developed and can be used in the practical activities of state authorities and local self-governments, which will contribute to ensuring national security in the modern conditions of martial law in the country and sustainable post-war security development of Ukraine.

The master's thesis contains 98 pages, 2 tables, 6 figures, a list of used sources of 64 names.

Key words: public administration, the field of civil protection, emergency situations, European and Euro-Atlantic integration.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ.....	9
1.1. Основні поняття сфери цивільного захисту як об'єкту публічного управління.....	9
1.2. Складові системи публічного управління сферою цивільного захисту.....	15
1.3. Місце держаних органів та органів місцевого самоврядування в системі цивільного захисту.....	21
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	32
2.1. Аналіз надзвичайних ситуацій в Україні та профілактика їх виникнення.....	32
2.2. Оцінка результативності публічного управління сферою цивільного захисту	45
2.3. Аналіз виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в сфері цивільного захисту.....	57
Висновки до розділу 2.....	68
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	70
3.1. Проблеми сфери цивільного захисту та шляхи їх вирішення в системі публічного управління	70
3.2. Шляхи удосконалення публічного управління сфери цивільного захисту за участі ЄС.....	81
Висновки до розділу 3	88
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	92

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шевчук Р.Б. Державне управління формуванням дієвих механізмів запобігання надзвичайних ситуацій. Вісник Національного університету цивільного захисту України: Серія «Державне управління», 2018. Вип. 2 (9), 366-371.
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: http://search.ligazakon.ua / 1_doc2.nsf/link1/U392_20.html.
3. Про правові засади цивільного захисту : Закон України від 24.06.2004 р. № 1859-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 39. Ст.488.
4. Вогнеборці. Історія пожежництва на теренах сучасної України: [Науково-популярне видання]. Київ: ТОВ «Київська книжково-журнальна фабрика», 2018, 460 с.
5. Гошко Т. Нариси з історії Магдебурзького права в Україні XIV – початку XVI століття Л. 2002. 244.
6. Лещенко О. Я. Міжнародний досвід трансформації систем цивільного захисту в умовах сучасних воєнно-політичних конфліктів // Молодий вчений («Young Scientist»): науковий журнал. Херсон, 2017. Вип. №8 (48), серпень 2017 р. С. 339–344.
7. Засулько С. С. Оперативне управління ДСНС в особливих умовах // Проблеми цивільного захисту: управління, попередження, аварійно-рятувальні та спеціальні роботи : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф. Х. : Національний університет цивільного захисту України, 2014. С. 15–19.
8. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : Навчальний посібник. К. : ВПЦ АМУ, 2011. 444 с.
9. Якимчук А.Ю., Корецький О.М. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. Донецьк: Юго-Восток, 2013. 224
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> .

11. Кодекс цивільного захисту України : Закон України № 5403-VI від 02.10.2012 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.
12. Конституція України. Редакція від 01.01.2020 р. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
13. Звіт про основні результати діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2021 році. URL.: <https://dsns.gov.ua/upload/2/6/8/1/6/9/1VSPPfkqdkExu8pkT9nQ6J8VV4MIcND2gG9vEIBb.pdf> .
14. Країни Балтії і Польща закликали ЄС сформувати місію саперів в Україні. URL : <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/05/13/7139352/>.
15. Оперативна інформація щодо роботи піротехнічних підрозділів ДСНС. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/operativna-informaciya3-shchodo-roboti-pirotehnicnih-pidrozdiliv-dsns>.
16. Спеціалісти з усього світу допомагають ДСНС України розмінувати територію України. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/specialisti-z-usogo-svitu-dopomagayut-dsns-ukrayini-rozminovuvati-teritoriyu-ukrayini> .
17. Шоста частина території України потребує розмінування: як діяти при мінній небезпеці. URL : <https://www.nta.ua/shosta-chastyna-terytoriyi-ukrayiny-potrebuye-rozminuvannya-yak-diyaty-pry-minnij-nebezpeczi/> .
18. Антикризове управління національною економікою : монографія / І. Малий, І. Радіонова, Л. Ємельяненко та ін. / за заг. ред. І. Малого. К.: КНЕУ, 2017. 368 с.
19. Оперативна інформація про поширення та профілактику COVID. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/operativna-informacija-pro-poshirennja-koronavirusnoi-infekcii-2019-cov19/>
20. Кінець пандемії COVID-19? Коли в Україні скасують карантин і що буде із вакцинацією. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/kinets-pandemiyi-covid-19-koli-ukrayini-skasuyut-1683825481.html>
21. Волянський П.Б., Євсюков О.П., Терент'єва А.В. Імплементация світового досвіду підвищення кваліфікації державних службовців з урахуванням

специфіки сфери цивільного захисту // Державне управління. Науковий збірник ІДУЦЗ. 2015. Вип. № 3. С. 56-63.

22. Сучасні вимірники рівня розвитку структурних та інституціональних характеристик національної та глобальної економік: навч.-метод. посіб. / В.В. Козюк [та ін.]; за ред. В.В. Козюка. 2-ге вид., випр. і доп. Тернопіль: Вектор, 2015. 248 с.

23. Рейтинг найбезпечніших країн світу: на якому місці Україна. URL : <https://www.5.ua/suspilstvo/reitynh-naibezpechnishykh-krain-svitu-na-iakomu-mistsi-ukraina-208895.html>.

24. Малай К. Названо найнебезпечніші країни світу на 2022 рік: Україна – в списку. URL : <https://news.obozrevatel.com/ukr/travel/news/nazvano-najnebezpechnishi-kraini-svitu-na-2022-rik-ukraina-v-spisku.htm> .

25. Environmental Perfomence Index. Previous Work. Benchmarking National Environmental Stewardship. URL: <http://www.yale.edu/esi/>.

26. Шрамко Ю. Дослідження показало, що світ не готовий до наступної пандемії. URL : <https://www.unn.com.ua/uk/news/1955666-doslidzhennya-okazalo-scho-svit-ne-gotoviy-do-nastupnoyi-pandemiyi>

27. Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту: Постанова КМУ № 819 від 23.10.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-2013-%D0%BF>.

28. Історія пожежництва Волині. Бюлетень з історії пожежно-рятувальної служби Волинської області. Ф. Мандзюк, В. Нестеров, Д. Ляпун, В. Лукашевич. Луцьк, 2015.

29. Кізілова С. Відновлення після війни: Кабмін передбачив цільову мобілізацію громадян. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/05/7/734474/>.

30. EU Civil Protection Mechanism. URL.: https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en.

31. Support of the UCPM. URL.:<https://pprdsud3.eu/en/support-of-the-ucpm/>

32. European Union civil protection mechanism. URL: <http://www.aalep.eu/european-union-civil-protection-mechanism>.

33. Joint staff working document. Association implementation report on Ukraine. URL.: https://eeas.europa.eu/sites/default/files/2020_ukraine_association_implementation_report_final.pdf.

34. Концепція Державної цільової програми розвитку системи цивільного захисту на період до 2013 року. URL.: <https://dsns.gov.ua/news/ostanni-novini/4847>

35. Міжнародна діяльність ДСНС України. URL.: <http://www.dsns.gov.ua/ua/Mizhnarona-diyalnist.html>.

36. Україна попросила допомогу НАТО на випадок масштабних надзвичайних ситуацій. URL : <https://www.unn.com.ua/uk/news/1964034-ukrayina-poproсила-dopomogu-nato-na-vipadok-masshtabnikh-nadzvichaynikh-situatsiy>.

37. Мартин О.М. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у контексті правового регулювання: досвід країн Заходу. Організаційно управлінські, економічні та нормативно-правові аспекти забезпечення діяльності органів управління та підрозділів МНС України. Зб. матеріалів III міжнародної науково-практичної конференції. м. Черкаси, 15 квітня 2011 року. Черкаси, 2011. С. 187-189.

38. Що таке система Прозорро. URL : <https://tender.uub.com.ua/pro-prozorro/shcho-take-prozorro>

39. Історія пожежництва Волині. Бюлетень з історії пожежно-рятувальної служби Волинської області. Ф. Мандзюк, В. Нестеров, Д. Ляпун, В. Лукашевич. Луцьк, 2015.

40. Волянський П.Б., Талан І.С. Організаційно-правове забезпечення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях // Інвестиції: практика та досвід № 5 : Вид-во ТОВ «ДКС-центр», 2015. С. 86 – 91. URL : <http://www.investplan.com.ua/?n=5&y=2015>.

41. ДСТУ 5058:2008 Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Безпека у надзвичайних ситуаціях. Основні положення: Наказ Держспоживстандарту України № 274 від 08.08.2008 р. URL.: http://online.budstandart.com.ua/catalog/doc-page?id_doc=72842.

42. Актуальні проблеми забезпечення цивільного захисту населення і територій територіальних громад в умовах реформування місцевого

самоврядування в Україні. URL.: https://www.slideshare.net/MIA_Ukraine/ss-77467969.

43. Бойко О.А. Державне управління у сфері цивільного захисту: грані міжнародного співробітництва в контексті євроінтеграції України // Ефективність державного управління: зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Вип. 1 (58) : Ч.1 Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2019. С. 123-130.

44. Денис Монастирський презентував пріоритетні напрями діяльності МВС. URL. :<https://zk.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/14673.html>.

45. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом 2015-2020. URL. : <https://www.kmu.gov.ua/storage/pp/sites/1/zviti-pro-vikonannya/aa-implementation-report-2015-2020-ukr-final.pdf> .

46. Інформаційно-аналітична довідка про виникнення НС в Україні протягом 2016 року / Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <http://www.dsns.gov.ua/ua/Dovidka-za-kvartal/53575.html>.

47. Виконавча влада і адміністративне право / за заг ред. В. Б. Авер'янова. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2002. 668 с.

48. Інформація про стан та проблеми функціонування єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру / Кабінет Міністрів України. URL: http://www.mns.gov.ua/content/program_KMU_inform.html.

49. Афанас'єв І. М. Досвід ліквідації аварій на автотранспорті. Досвід взаємодії служб щодо надання невідкладної допомоги постраждалим // Сучасний стан цивільного захисту України: перспективи та шляхи до Європейського простору: матеріали 17 Всеукр. наук.-практ. конф. рятувальників. К. : ІДУЦЗ, 2015. С. 454–456.

50. Ткачук Р.С. Управління цивільним захистом як складова муніципальної безпеки великого міста. Науковий вісник: державнеуправління. 2021. № 2(8), 152–184.

51. Висоцький О.Ю., Висоцька О.Є., Шаров Ю.П. Основи державного управління: Конспект лекцій. У двох частинах. Частина I. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. 52 с.

52. Співробітництво ДСНС з НАТО у сфері планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру у 2020 – 2021 роках (станом на травень 2021 року). URL.: <https://www.dsns.gov.ua/ua/Evroatlantichna-integraciya.html>.

53. Деякі питання реформування державного управління України: Розпорядження КМУ від 24 черв. 2016 р. № 474-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/474-2016-%D1%80#n9>.

54. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період» від 15 березня 2022 р. № 2132-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text>.

55. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» № 722/2019 від 30.09.2019 р. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

56. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 р. № 64. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

57. Перун В. У ДСНС створять 80 нових піротехнічних підрозділів. URL: https://lb.ua/society/2022/07/03/522012_dsns_stvoryat_80_novih.html.

58. Майстро С. В. [Теоретичні засади механізму державного управління системою цивільного захисту](#) // Теорія та практика державного управління: зб. наук. праць. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2014. Вип. 3 (46). С. 3-10.

59. Лещенко О. Я. Міжнародний досвід трансформації систем цивільного захисту в умовах сучасних воєнно-політичних конфліктів // Молодий вчений («Young Scientist»): науковий журнал. Херсон, 2017. Вип. №8 (48), серпень 2017 р. С. 339–344.

60. Кропивницький В.С. Трансформація системи публічного управління та адміністрування у сфері цивільного захисту в умовах військового часу //

Трансформація системи публічного управління в умовах військового часу : матеріали IV НМК(3 червня 2022 року) / за заг. ред. О.І. Пархоменко-Куцевіл. Переяслав, 2022. С. 174-178.

61. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

62. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Закон України № 3063-IX, від 02.05.2023. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3063-20#>

63. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за порушення вимог пожежної та техногенної безпеки. Закон України № 1366-IX, від 30.03.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1366-20#Text>

64. Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)» № 2680-VIII від 7 лютого 2019 р. URL.: https://ips.ligazakon.net/document/view/t192680?an=8&ed=2019_02_07.